REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27. | Brașov, Lunĭ-Marțĭ 5 (18) Februarie. | 1902.

S'au avansat prea tare.

Incep sĕ vadă „patrioții“, că în afacerea contelui Ioan Zichy, care era sĕ însoțéscă pe moștenitorul tronului la Petersburg, s'au avansat ceva prea mult. Cu deosebire guvernamentalii din drépta au început sĕ-șĭ modereze limbagiul, de care s'au folosit prin ḍiarele lor la început.

Se prea aprinseseră în mâhnirea, ce i-a cuprins, vĕḍênd, că era p'aci s'ajungă a fi representațĭ la curtea Țarului de căpetenia partidei adversare poporale! De nu sărea Coloman Szell sĕ remonstreze la monarch în contra alegerei contelui I. Zichy, acesta ar fi însoțit pe archiduce la Petersburg, și cine scie décă acésta nu ar fi însemnat inaugurarea unui period reacționar în Ungaria, care trebuia sĕ aducă cu sine căderea sistemului actual liberal?

Veḍurăm cu ce îndrăsnélă guvernamentalul „Pester Lloyd“ își dăduse espresiune sentimentelor sale în acéstă afacere, și cu câtă sfidare se credea chiămat a critica procederea archiducelui Francisc Ferdinand. Curênd însĕ șĭ-a moderat tonul fóia evreo-maghiară și a aflat de bine a face critică „patosului tragic“, ce l'a desfașurat kossuthistul Komjathy în interpelarea sa, găsind că „indignarea“ acestuia față cu moștenitorul tronului n'a fost tocmai la loc. In fond acel deputat n'a vorbit însĕ cu nimic mai puțin ofensător, decât a scris „P. Lloyd“ cu-o ḍi mai înainte.

Cine mai ține sémă însĕ de ast fel de lucrurĭ, când este în pericul stăpânirea acelei clice, care dispune aḍĭ de destinele țĕrii?

De câțĭ-va anĭ, de când cu legile bisericescĭ-politice puterea acestei clice s'a mai estins prin înțelegerea cu kossuthiștii. Așa susține cel puțin organul partidului poporal, căutând a dovedi, cu discursul lui Szell în mână, că și în afacerea Ioan Zichy s'a manifestat trăsătura de unire dintre liberalii ungurĭ și partidul kossuthist.

Komjathy a întrebuințat în adevĕr un limbagiu ofensător și provocător față cu moștenitorul tronului și cu casa domnitóre, și totușĭ ministru-președinte Szell nu l'a mai slăbit din „amicul meu iubit“, și în principiu s'a declarat solidar cu el. Acésta a și îndemnat pe organul lui Banffy sĕ declare — firesce nu fără óre-care sarcasm rĕutăcios — că Szell a învins „Camarilla“ în afacerea, despre care e vorba.

S'a dat cea mai mare publicitate discursului celui lung, prin care ministru-președinte șĭ-a motivat intervențiunea spre a zădărnicii ca contele I. Zichy sĕ însoțéscă pe archiduce. In punctul cel mai de căpetenie însĕ a rĕmas neclară și nelămurită procederea sa.

De ce numitului magnat nu i-ar fi fost permis a merge cu moștenitorul, după-ce călĕtoria acestuia, cum asigură Szell, n'a avut caracter politic?

Ministru-președinte s'a provocat la usul constituțional din Anglia — unde se obseră strict regula ca domnitorul și moștenitorul tronului sĕ fiă încunjurat la tóte ocasiunile de bărbațĭ aparținĕtorĭ partidei dela cârmă.

Bine a ḍis însĕ o fóie opposițională, că în Anglia situațiunea e cu totul alta. Acolo se alternéză la câte șépte anĭ cele două partide de guvernament din țéră, cea conservatóre și cea liberală.

In Ungaria însĕ numai un singur partid stăpânesce neîntrerupt și pe veciă. Acesta este partidul liberal, care dela 1867 încóce stă în fruntea trebilor statului, și numai în vre-o douĕ rêndurĭ s'a mărit și întărit prin fusiune, a rĕmas însĕ în fond unul și același.

Cu ce drept, în asemenĭ împrejurărĭ se mai póte pretinde în Ungaria ca monopulul partidei dela putere sĕ se estindă chiar și asupra actelor, ce n'au caracter pronunțat politic?

Convenție cu România. Diarele ungurescĭ aduc scirea, că ambasadorul austro-ungar din Bucurescĭ contele *Pallavicini* a adresat o notă guvernului român în care îl învită sĕ se declare: décă România e aplecată a menține și pe mai departe convenția comercială esistentă cu Austro-Ungaria. Nota accentuéză tot-odată, că întru cât România n'ar abḍice convenția până la 31 Decemvrie 1902, ea se consideră de valabilă până la 1904. fără a-se mai face o nouă învoială.

Congresul pentru autonomia catolică își reîncepe aḍĭ, 17 Febr. n., ședințele, la ordinea ḍilei fiind continuarea desbaterei pe paragrafĭ a proiectului comisiunei de 27. — Sâmbătă s'a ținut în palatul primațial din Buda o *conferență a episcopilor*, în care s'a discutat asupra modificărilor, pe carĭ episcopii vor sĕ le realiseze în basa principiilor depuse în memorandul lor. La conferență a luat parte de astă-dată și episcopul rutén *Vályi* din Eperjes. Conferența s'a continuat și erĭ.

Congresul bisericei sêrbescĭ. Se anunță oficios, că ministru-președinte *Szell* n'a făcut până acuma propunere monarchului privitor la convocarea congresului bisericei sêrbescĭ. Lucrurile sunt în pregătire, asupra afacerei convocării însĕ nu s'a luat nicĭ o decisiune.

Din Budapesta ni-se comunică, că vicarul *V. Mangra* dela Oradea-mare petrece de aprópe o sĕptĕmână în capitala ungară, unde a bătut pe la ușile aprópe a tuturor deputaților mai de sémă fără deosebire de partid. Joia trecută, fiind ḍi de audiențe generale la palatul din Buda, vicarul s'a presentat și la Majestatea Sa. Vinerĭ în 14 l. c. a fost primit de ministru-președinte Szell.

Se crede, că colindările acestea ale vicarului Mangra pe la „locurile competente“ stau în strînsă legătură cu bóla episcopului Goldiș, despre care medicii ar susținé, că e seriósă și gravă, și că Mangra umblă sĕ se recomande Ungurilor și în deosebĭ guvernului. Alții, între carĭ la primul loc câte-va gazete ungurescĭ, pretind a sci, că amintitul vicar ar fi mers la Budapesta în óre-care „misiune politică“, a stabili o înțelegere cu guvernul. Cine l'a trimis și cine l'a împuternicit pentru așa ceva, însĕ nimenĭ nu scie spune.

„Alkotmány“ dela 15 l. c. raportéză, că audiența vicarului gr. or. român din Oradea-mare V. Mangra la ministru președinte a fost de durată mai lungă și crede, că „deóre-ce odinióră Mangra a făcut parte dintre ultraiștii din Arad, Szell Kalman a discutat cu dênsul de astă-dată *afacerea unui anumit pact.*“

Față cu comentariile de felul acesta oficiosul „Magyar Nemzet“ scrie, că „cu ocasiunea audienței lui Mangra la ministru-președinte a fost vorbă de politică numai întru cât *vicarul episcopesc a făcut declarațiunĭ patriotice*“.

Din dieta ungară.

Dieta continuă desbaterea budgetară. In ultimele ședințe s'a ciocnit strașnic elementul *agrar* cu cel *mercantil* și s'a făcut multă vorbă despre situația economică a Ungariei, icĭ-colo s'a criticat și administrația politică.

In ședința dela 15 Februarie *Boncza* M. cere ca *dieta sĕ se ocupe cât se póte mai puțin cu naționalitățile,* fiind-că în camera ungară nu-i permis ca „statul maghiar“ sĕ fie atacat, séu făcut obiect de discusiune. Cere, ca „frasa nenorocită *a ideii de stat maghiar* sĕ fie eliminată din terminologia politică, fiind-că statul maghiar nu e o idee, ci o realitate concretă“. Se ocupă apoi de politica economică, pe care o găsesce cât se póte de defectuósă.

Polczner pretinde teritoriu vamal autonom. — Br. *Solymossy* se ocupă cu cestiunile administrative. — *Gabanyi* cere mĕsurĭ ca pămêntul sĕ nu pótă fi acaparat de Germanĭ, Rușĭ, Englesĭ séu Jidovĭ; sĕ se rupă odată definitiv cu Austria; sĕ se întroducă teritorul vamal autonom, bancă națională maghiară independentă. Pretinde sufragiu universal cu votarea dupa comune; voturile sĕ se adune în lăḍĭ: guvernamentalii sĕ voteze cu țidule negre-galbene, kossuthiștii cu roșii, poporalii cu albe. Cere desarmare generală. De ce atâta miliție? De ce la burgul din Viena stau de pază 83 soldațĭ, póte ca bĕtrânul monarch sĕ nu dórmă? Guvernul sĕ adreseze tuturor puterilor o notă, *ad circulandum*, în care sĕ refuse de a mai vinde cai Englesilor și sĕ se spună în nota aceea, că Pretoria va fi mormêntul Angliei. Spune, că un an de serviciu militar e de ajuns și soldaților sĕ li-se dea voie a-se căsĕtori. In chipul acesta vor spori lumea aicĭ acasă, ér nu prin streinĭ. Mai spune, că rĕsbóie nu vor mai fi, căcĭ n'a creat Dumneḍeu general, care sĕ pótă sătura și adăpa atâta sumedenie de armată. De aicĭ și vine, că Ungaria n'a avut rĕsboiŭ dela 1866 încóce. Gabanyi a produs prin espunerile sale mare ilaritate. — *Patyansky* urgitéză reforma administrativă, căcĭ déca stările de aḍĭ vor mai dăinui, are sĕ urmeze ruinul politic și economic.

La urmă vorbesce și deputatul țĕransĕcuiu *Makkai* Zsigmond. El vorbesce despre patria lui, *țéra Ardealului* (*Erdélyország*), pe care toțĭ o consideră ca pe o *vacă de muls*; toțĭ o mulg, dér nimenĭ nu-i dă de mâncare. Din pricina acésta s'a și îmbolnăvit greu. Ingrijitorul acestei vacĭ bolnave e d-l *ministru-președinte.* Tot mereu se amintesce, că nu se urcă dările. Sĕcuiul se sparie de dărĭ, și când e vorba de dare, par'că *„l'ar călca nevoia.“* De 20 de anĭ nu s'au urcat dările, dér s'au făcut altele nouĕ: dare de pușcă, pădure, miliție, dare de câne, de drum de fier, spital ș. a., cam 14 soiurĭ de dărĭ nouĕ. Celui ce merge sĕ plătéscă darea i-se pare că-șĭ pierde mintea d-l casier, atât trebue sĕ socotéscă. Poporul tremură când vede pe primar și n'are poftă de mâncare, chiar décă n'a mâncat de trei ḍile. Câțĭ-va anĭ mai înainte statul a luat comunelor dreptul de cârciumărit. Dér nicĭ cel ce a rĕscumpĕrat acest drept, nicĭ cel-ce l'a vêndut, nicĭ acela, care a adus legea, n'a sciut ce face. Intregul Ardeal e pe marginea pustiirei; cultura vitelor s'a nimicit, prin legea de comasare s'a făcut o crimă strigătóre la ceriu și mulțĭ moșierĭ de câte 5—20 jugĕre au ajuns cerșitorĭ. Nu primesce budgetul.

Scandalul din „Reichsrath“.

In ḍiua de 14 Februarie s'au petrecut scene forte violente în „Reichsrathul“ austriac.

Étă pe scurt antecedențele acestor scene violente.

Se scie, că în consiliul comunal din Viena majoritatea absolută a scaunelor este ocupată de antisemițĭ (130 față cu 20 liberalĭ jidovițĭ). Acuma se apropie alegerile comunale pentru colegiul III electoral.

In vederea acestor alegerĭ un numĕr însemnat de bancherĭ și alțĭ milionarĭ jidanĭ au adresat mai multor coreligionarĭ de ai lor o circulară confidențială, în care îi conjură sĕ contribue din gros la fondul electoral, pentru-ca la alegerile, ce se apropie, sĕ înfrângă cu ajutorul acestor banĭ pe partidul antisemit. Circulara era semnată de Auspitz, Bauer, Benedikt, Fridenstein, Klinger, Lobmayer etc.

Primarul Vienei și deputat în „Reichsrath“, Dr. Lueger, nu se scie prin ce întîmplare a pus mâna pe un esemplar din aceste circulare și a interpelat pe ministrul de interne asupra acestor agitațiunĭ nepermise. In motivarea interpelației vorbind despre semnatarii circularei, a spus la adresa lui Lobmayer, că a ajuns cetățén de onóre al Vienei prin escrocherie.

Deputatul Dr. *Gross* s'a indignat de tonul în care Dr. Lueger și-a ținut interpelarea și a întrebat pe președinte, că ce are de gând sĕ facă, ca sĕ nu se mai permită insultarea unor onorabile persóne în plin parlament? Președintele a rĕspuns, că regulamentul „Reichsrath“-ului nu are disposiții în privința acésta.

Atuncĭ Dr. *Lueger* luând cuvêntul a rĕspuns, că susține fie-care cuvênt al interpelației și e în stare sĕ dovedéscă cu acte, că Lobmayer și-a câștigat cetățenia de onóre a Vienei prin escrocherii.

Deputatul *Wrabetz* intrerupênd pe Lueger, strigă: Acésta ai s'o dovedescĭ în fața justiției, d-ta, calomniator ordinar. Sĕ-țĭ fie rușine!

Dr. *Lueger* ḍice, că în acéstă cameră s'au adus interpelații, prin carĭ s'a insultat fie-care naționalitate, religiunea, dinastia, împĕratul, cu un cuvênt tot, dér Dr. Gross nicĭ-odată nu s'a simțit îndemnat a

protesta. Numai acuma, fiind-că e vorba de un jidov, vine și protestéză. Décă avețĭ curagiul, sĕ cerețĭ desbaterea asupra rĕspunsului la interpelație, noi vĕ vom dovedi cu acte cele afirmate.

Deputatul Dr. *Vogler* face propunerea în acest sens și se primesce.

Desbaterea cerută a venit la ordinea dilei în diua de 14 Februarie, când s'au schimbat vorbe fórte grele între deputații antisemițĭ și liberalĭ-jidovĭ.

Publicăm câte-va espresiunĭ din numita desbatere, ca sĕ se vadă, cât de iritate erau spiritele:

Schuhmayer (socialist): Primarul Vienei a semnat o interpelație, în care se cuprinde cuvêntul „Jidov bocceangiu". Décă acésta este adevĕrat, sĕ-i fie rușine.

Schneider (antisemit): D-ta sĕ tacĭ din gură, porc de câne jidan!

Elders: D-ta sĕ tacĭ, că eștĭ beat, ca un porc!"¡

De pe galerie un individ se aplécă în sală și pronunță câte-va cuvinte, carĭ în sgomotul cel mare rĕmân neînțelese.

Deputatul *Gessmann* observând acésta strigă: Uitați-vĕ, un jidan obraznic pe galerie, se amestecă și el în desbatere. Afară cu el!

Deputatul *Lueger* într'un discurs mai lung vorbesce despre șarlatăniile electorale ale progresiștilor și arată lipsa de patriotism a socialiștilor.

Pernestorfer atacă în mod violent pe Lueger, numindu-l om nestatornic, care s'a ridicat pe basa antisemitismului.

Aicĭ s'a produs un sgomot infernal, în care deputații adversarĭ s'au tratat reciproc cu cele mai murdare espresiunĭ.

Dr. Liviu Marcu. †

Privitor la mórtea regretatului Dr. *Liviu Marcu*, „Drapelul" dela 15 Feb. scrie următórele:

Miercurĭ séra a încetat din viéță subit într'un sanator de pe insula Margaretei din Budapesta, tînĕrul advocat din Lugoșiŭ Dr. Liviu *Marcu*, unde petrecea ca sĕ-șĭ caute de sănĕtate și era tocmai în preajma călĕtoriei sale spre Italia.

Departe de ai sĕi, muncit de grea bólă de piept și-a încheiat dilele prea de vreme în etate de 36 anĭ, lăsând întréga sa avere, câștigată în decurs de 12 anĭ ca advocat în Lugoșiŭ, pentru un scop mare de binefacere.

Născut la Birchiș, ca fiiu de preot șĭ-a făcut studiile liceale în Lugoșiŭ și a urmat cursurile universitare la Budapesta, unde a luat și diploma de advocat. Aședându-se la Lugoșiŭ, a devenit în scurt timp unul din cei mai căutațĭ advocațĭ ai acestui ținut. Germenile morbului incurabil însĕ i-a amărît dilele dela început. A grijit de sănĕtate cum rar o póte face altul, dér totul în zadar: catastrofa s'a putut amâna, dér nu încunjura!

An de an petrecea timp îndelungat în strĕinătate, ca sĕ-șĭ caute de sănĕtate. Anul trecut aprópe întreg anul l'a dedicat acestei îngrijirĭ. Dér nu mai putea scăpa. Miercurĭ séra s'a înecat în tusă cu sânge și s'a sfîrșit.

Deșì nu se aștepta la un sfîrșit așa grabnic a luat tóte dispozițiile pentru casul morții. A făcut două testamente. Unul mai anii trecuțĭ, și l'a depus la consistorul din Caransebeș, al doilea în luna Decemvrie a. tr. In virtutea acestui testament *lasă întréga sa avere* (care face aprópe *100,000 cor.*) drept *fundațiune pentru înființarea unui alumneu gr. or. rom. esclusiv pentru copiiĭ românĭ de țĕranĭ*, carĭ îșĭ fac studiile la gimnasiul de stat din Lugoșiŭ. In scopul acesta a designat casa sa din strada Făgetului, ca sĕ servéscă drept alumneu.

In scopul administrării fundațiunei a numit o epitropie constătătóre din d-nii Dr. George *Popoviciŭ* protopresb. în Lugoșiŭ, Traian *Barzu* asesor-referent consist. în Caransebeș, Mihaiŭ *Beșan* notar publ. în Lugoșiŭ. Dr. Pompei *Marcu* adv. în Lugoșiŭ și Vasile *Jurca* jun. prim comtabil la „Lugoșana". Epitropia e supusă consistoriului și sinodului diecesan al Caransebeșului. Devenind în epitropie loc vacant, se întregesce singură.

Erĭ înainte de amiadĭ s'a publicat la judecătoria din loc testamentul și după masă s'a și constituit epitropia, alegênd president pe d-l Dr. George *Popovicĭ* și notar pe d-l V. *Jurca* jun.

Epitropia a luat îndată tóte dispozițiile privitóre la înmormêntare. Cadavrul a sosit adĭ diminéță la órele 9 cu trenul din Budapesta și a fost adus cu mare pompă la locuința defunctului. In fruntea conductului era Reuniunea rom. de cântărĭ cu presidentul Dr. St. *Petrovicĭ* și dirigentul I. *Vidu*. Urmà corpul didactic și alțĭ fruntașĭ. Înaintea cosciugului mergea d-l protopresbiter Dr. G. *Popovicĭ* asistat de preoții Iosif *Tempea* și Ioan *Pușcariu*. După carul mortuar tras de patru cai urmau membrii familiei, ai epitropiei și un numĕr mare de cetățenĭ. Conductul a sosit la órele $10\frac{1}{2}$ la locuința defunctului unde a fost aședat pe catafalc cu ceremoniile obicĭnuite.

*

Inmormêntarea s'a făcut Sâmbătă la órele 3. Fie-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Grevă sângerósă în Triest.

In orașul de port austriac Triest a isbucnit la 14 Febr. n. *grevă generală.* Greva acésta se pregătise deja cu sĕptĕmânĭ înainte, când fochiștii societății-Loyd de navigațiune, au pretins sĕ li-se urce lefurile.

In 14 Febr. n. după amiadĭ s'au adunat în „Politeama Rosetti" cam 4000 de ómenĭ într'un meeting presidat de conducĕtorul de lucrărĭ *Ucekar*. După meeting mulțimea uriașă s'a dus pe „Piazza Grande" de unde plutónele de cavalerie a respins'o peste piața bursei. Mulțimea împrăsciată de miliție, s'a adunat din nou, și a pĕtruns érășĭ până la „Piazza Grande", unde a ajuns în spatele unei compănii de infanterie. Comandantul compăniei (un căpitan) a dat ordin unei jumĕtățĭ de compăniĭ sĕ se întórcă cu frontul spre mulțime. Atuncĭ o plóie de pietrii cădù asupra miliției și a polițiștilor. Locotenentul, care comanda jumĕtatea de companie, a fost lovit cu pietri în piept și 'n cap. In momentul acesta *miliția a șargeat. Opt dintre turburătorĭ cădură uciși de glónțe* și 33 fură rănițĭ. Un om, care voia sĕ predea o scrisóre la poștă, fù lovit de un glonț.

Când miliția de pe „Piazza Grande" a șargeat, o altă trupă, care ocupa piața teatrului, credênd că e pericol, încă a dat focurĭ.

Causa vĕrsării de sânge a fost o fată, care c'o umbrelă a năvălit asupra unui oficer; acesta, în apĕrare, a rănit'o. Semnalul fù dat prin acésta și poporul înfuriat începù sĕ bombardeze miliția cu pietrii.

A doua di, 15 Febr. n., lupta pe strade s'a continuat între órele 3—5 d. a. Greviștii, carĭ tótă diua au stat ca un zid în fața soldaților, au început sĕ atace miliția. Atacul s'a făcut de-odată pe întréga linie. Pe mai multe strade s'a desfășurat o adevĕrată luptă, căreia i-au cădut victime 5 *ómenĭ, omorîțĭ*. O periculósă ciocnire a fost la casa mortuară, unde zăceau morții dilei de 14 Febr. Un grup de turburătorĭ a încercat sĕ pĕtrundă în cameră, dér miliția staționată aicĭ i-a respins cu baioneta.

Pe *Via Nuova* demonstranții zăriră de-odată pe oficerul, care în diua precedentă a descărcat glónțe de revolver asupra mulțimei din „Piazza Grande". Oficerul mergea în fruntea unui pluton, care la moment fù împresurat de mulțimea înfuriată, și mai ales femeile și fetele se aruncară asupra oficerului, cu strigăte de: „Avem sĕ ne rĕsbunăm pentru fata pe care ai rănit'o erĭ". Oficerul vĕdênd pericolul, îșĭ scóse revolverul și descărcà. O fată fù grav rănită la piciorul drept. Furia demonstranților se potențà și mai mult; o parte din ei au desfăcut pavagiul și bombardară cu pietrii mica cétă de soldațĭ. Mulțĭ din soldațĭ fură rănițĭ. Oficerul comandà foc, rănind mulțime de demonstranțĭ.

O luptă sângerósă se desfășura într'o stradă îngustă. O trupă de soldațĭ, care traversa strada, se pomeni de-odată, că e bombardată cu pietrii din ferestrii. Comandantul trupei a dat ordin de șargeare și soldații pușcară în ferestrii și pe coperișele caselor. O femeie și un copil ură mortal rănițĭ.

Era cătră órele 5 și situația devenia tot mai critică. O parte a demonstranților s'au dus peste *Piazza dell Legna* la biserica *San Autonio*, unde au dat jos tóte candelabrele. Miliția începù sĕ se concentreze aicĭ din tóte părțile, ca sĕ alunge pe turburătorĭ; muncitorii însĕ îi primiră c'o plóie de pietrii, la ceea-ce oficerul comandant a dat ordin de șargeare. *Mai mulțĭ dintre muncitorĭ cădură morțĭ* și fórte mulțĭ rănițĭ, între ei o domnișóră, care ținea de mână pe un copil.

Atuncĭ se rĕspândi svonul, că tribunalul ales pentru esaminarea gravaminelor muncitorilor, și-a încheiat lucrările. Podesta, care a presidat, a cetit hotărîrea tribunalului, în care se recunósce *îndreptățirea tuturor pretensiunilor greviștilor*. O mare cétă de greviștĭ ridicară *stég alb* și ast-fel traversară stradele mai principale, cântând marsilesa muncitorilor.

Sunt *15 morțĭ*. Inmormêntarea lor s'a făcut erĭ.

Tratatul anglo-japones.

Foreign-Office a publicat textul tratatului anglo-japones semnat la Londra de d-l Lansdowne, ministrul de esterne engles și d-l Hayashi, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Japoniei la Londra. Etă textul acestui tratat:

Guvernele Marei-Britanii și al Japoniei, împinse prin singura dorință de a păstra *statu quo* și pacea generală în Extremul-Orient, și, pe lângă acésta, interesate sĕ mențină independența imperiului Chines și al Coreei și a asigura înlesnirĭ egale în aceste două țĕrĭ cu privire la comerciŭ și industrie în raport cu tóte națiunile, hotărĕsc aci cele ce urméză:

Art. 1. Țĕrile, carĭ contractéză, recunoscênd în mod tacit independența Chinei și a Coreei, se declară cu totul lipsite de orĭ-ce agresiune contra uneia din aceste două țĕrĭ.

Avênd în vedere tot-deodată interesele lor speciale, dintre carĭ Marea-Britanie se îndréptă principalmente cătră China, pe când Japonia în afară de diferite interese care are în China, se îndréptă atât din punct de vedere politic, cât și comercial și industrial cătră Corea: marile puterĭ, carĭ contractéză recunosc, că va fi permis la amêndouĕ de a lua mĕsurĭ, carĭ sĕ pótă fi indispensabile în ceea-ce privesce paza intereselor lor, décă sunt amenințate fie prin acțiunea agresivă a orĭ-cărei alte puterĭ, fie prin turburărĭ în China séu în Corea carĭ necesitéză intervenția vre-uneia dintre marile puterĭ contractante pentru protecțiunea vieței și a bunurilor supușilor.

Art. 2. Décă Marea-Britanie séu Japonia, pentru apĕrarea intereselor respective aci scrise, ar fi în rĕsboiŭ cu altă putere, cealaltă parte contractantă va păstra o rigorósă neutralitate și va face tóte sforțările sale pentru a împedeca pe alte puterĭ de a lua parte contra aliatului sĕu.

Art. 3. Décă în casurile arătate, orĭ-care altă putere ar lua parte contra disei aliate, cealaltă parte contractantă va veni în ajutorul sĕu și va face rĕsboiŭ în comun cu dênsa și va conlucra la o pace de un comun acord.

Art. 4. Marile puterĭ contractante convin, că nicĭ una, nicĭ alta nu va lucra în prejudiciul intereselor aci arătate fără sfaturile celei-lalte, când e vorba de un acord deosebit cu o altă putere.

Art. 5. Orĭ când, fie sfaturile Marei-Britanii, fie ale Japoniei, ar aduce un pericol intereselor înscrise, cele două guverne vor comunica cu sinceritate și cu franchețĕ.

Art. 6. Presentele articole vor întra în vigóre îndată după data semnărei, și vor rĕmâné pe timp de cincĭ anĭ, începênd dela acéstă dată.

In casul când nicĭ una, nicĭ alta din aceste puterĭ contractante nu ar notifica două-spre-dece lunĭ mai înainte de expirarea acestor cincĭ anĭ, sfêrșitul tractatului va fi când una din aceste două puterĭ îl va fi anunțat.

Dér când ar sosi data expirărei și una orĭ alta din aliate va fi în rĕsboiŭ, alianța va trebui ipso facto sĕ continue, până-ce pacea va fi făcută.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Februarie.

Majestatea Sa monarchul a plecat în 14 l. c. la vênătóre în Gödöllö. La 19 Februarie monarchul se va duce la Viena pentru a asista la nunta de aur a archiducelui Rainer. Din Viena se va reîntórce érășĭ la Budapesta.

Archiducele Francisc Ferdinand s'a reîntors din Petersburg la Viena, unde a sosit Vinerĭ diminéța.

Nunta de aur a archiducelui Rainer. În diua de 21 Februarie se împlinesc 50 de anĭ dela căsĕtoria archiducelui Rainer cu archiducesa Maria. Archiducele Rainer este fiiul fostului vice-rege in Italia austriacă și se bucură de mare popularitate în Cisleitania. În anii 1861—65 a fost ministru-președinte în cabinetul Schmerling, ér actualmente este comandantul suprem al armatei teritoriale (Landwehr) austriace. Archiducele este protectorul museului austriac și curator al academiei de sciințe din Viena. Prin procurarea așa numitului „Papyrus Rainer" numit după numele sĕu și care s'a găsit între manuscriptele din Fayum, pe carĭ le-a cumpĕrat archiducele la 1884, șĭ-a asigurat un frumos nume între cercetătorii de anticitățĭ. Archiducesa Maria este fiica archiducelui Carol, învingĕtorul dela Aspern, și numĕră actualmente 77 anĭ. Ei au trăit în armonie perfectă, timp de 50 de anĭ, copii însĕ n'au avut. Acésta este prima nuntă de aur în casa Habsburg, în timpul esistenței sale de-o miie de anĭ.

Nou deputat român în dieta Bucovinei. In 13 Februarie n. s'a făcut alegerea de deputat dietal pentru districtul Câmpulungului. Ales a fost cu unanimitate de voturĭ candidatul partidului poporal român, protopresbiterul din Vatra-Dornei George *Balmoș*.

Audiență. P. S. Sa episcopul român unit Dr. Demetriu *Radu* din Lugoșiŭ, a fost primit Miercuria trecută în audiență de Majestatea Sa în Budapesta.

Diua de Trei-Ierarchĭ în Blașiŭ. După cum cetim în „Unirea", diua celor Trei-Ierarchĭ, patronii gimnasiului din Blașiŭ, a fost sĕrbătorită acolo cu solemnitate. După sf. liturghie a urmat o ședință festiva arangeată de societatea de lectură a tinerimii gimnasiale sub conducerea d-lui prof. Alesiu Viciu. S'a cântat și declamat de către tinerii studențĭ, carĭ fură viu aplaudați de numĕrosul public present, ce umplea sala de gimnastică. Era present la ședință și I. P. S. Sa Metropolitul Dr. V. Mihalyi. Dintre bucățile musicale a plăcut mai mult *Elegie*, solo de violoncel, și premiera *Constantin Brancovean*, baladă de Vas. Alexandri, musică de d-l prof. I. *Mureșianu*. Séra a fost balul tradițional dela Trei-Sfințĭ. Multă lume și mulțĭ strĕinĭ.

Recunoscința unui Italian. D-l Luigi Cazzavillan, directorul și proprietarul diarului „Universul", cu ocasiunea aniversăriĭ a 50 anĭ a nasceril d-sale, spre a-șĭ arăta recunoscința și iubirea cătră patria sa adoptivă, a bine-voit a remite „Sindicatului Diariștilor", prin d-l Ianovicĭ, cassierul Sindicatului, sumele următóre: 10.000 lei pentru cantinele școlare rurale; 2000 lei „Sindicatului Diariștilor"; 1000 lei pentru sĕracii Capitalei. D-l Cazzavillan a mai remis 2000 lei președintelui societății „Gutenberg", pentru tipografii fără lucru.

Călcarea unei bisericĭ. Din *Boldur* (lângă Lugoșiŭ) se comunică, că în nóptea de Marțĭ spre Miercurĭ s'au întrodus făptuitorĭ necunoscuțĭ, prin feréstră (folosindu-se de scărĭ) în altariul bisericei gr. or. române și au furat o stea și potirele, carĭ erau în valóre de 600 cor. Făptuitorii au frânt potirele și le-au aruncat în grădina bisericei, unde au fost găsite diua următóre. Ér pe pĕretele bisericei, sub feréstra pe care au întrat făptuitorii, s'a găsit inscripția în limba maghiară: „Nu au valóre deosebită, dér am sĕ le aduc înapoi".

Despre acest fapt s'a făcut arătare la autorităţile competente.

O visită bulgăréscă în România. Generalul Drandarewsky, comandantul diviziei din Rusciuk, însoţit de colonelii Popoff, Ficoff, Mincoff, locot.-colonel Teodoroff, maior Stoicoff, căpitan Lavceff, locot. Vasilieff şi prefectul districtului Rusciuk d-l Manoloff, au fost Mercurî în 12 Febr. la Giurgiu. La debarcader, óspeţii bulgarî au fost primiţî de d-l maior Elefterescu, căpitanul portului, Ionescu, locotenentul Şoimescu, şi de directorul prefecturei jud. Vlaşca, d. Scarlat Stâncescu, după care apoi s'au dus la palatul prefecturei, unde s'au făcut presentările. La órele 12 un dejun a fost servit în sala „Imperial". Au luat parte prefectul judeţului, directorul prefecturei şi toţî ofiţerii superiorî ai garnisónei. La şampanie, d-l colonel Crăiniceanu şi prefectul Ioan Ghica au ridicat toaste pentru A. S. R. principele Bulgariei şi armata bulgară, ér generalul Drandarewsky şi prefectul Rusciukului pentru M. S. Regele Carol şi pentru armata română. La órele 2 p. m.. óspeţii au visitat casarma regimentului 10 călăraşî, ér la órele 3 li-s'a servit un ceaiŭ, în salonul prefecturei. La órele 3 şi 45, óspeţii au părăsit oraşul, fiind însoţiţî până la debarcader de autorităţî şi de un numĕros public.

Congresul sĕcuiesc. În ḑiua de 15 Febr. s'au adunat în Tĕrgul-Mureşului mai mulţî bărbaţî, carî şî-au pus în gând „sĕ salveze" pe Sĕcui cu orî-ce preţ. A fost representată prin delegaţî societatea agrară maghiară, „Kulturegylet"-ul, societatea agrară ardeleană, societatea sĕcuiéscă din B-pesta. Delegaţii, îndată după-ce au sosit, s'au pus la banchet în hotel Transilyania, unde s'au pronunţat mai multe toaste „patriotice". Astfel s'a inaugurat decî cu un mare aldămaş acţiunea de salvare sĕcuéscă.

Cursul administrativ din Clusiŭ. Din *Clusiŭ* ni-se scrie: La cursul administrativ de aicî în anul acesta sunt 47 de ascultătorî, dintre carî 17 Românî, 7 Jidovî, 2 Saşî, 2 Armenî, ér ceilalţî Maghiarî. La esamenul prim semestral, ţinut din 21—31 Ianuarie a. c., n'a căḑut nicî un ascultător. Românii îşî fac conscienţios datorinţa.

Craniul lui Petöfi. Ḑiarul „M. P." din Clusiŭ publică un articol asupra craniului lui Petöfi. În acest articol se ḑice, că Dr. Török n'a esaminat cu de-amĕnuntul craniul dela Blaşiŭ, ci şî-a spus numai părerea sa privată, dedusă din împrejurărî esterne. Societatea-Petöfi a încredinţat esaminarea craniului altor ómenî învĕţaţî şi anume lui Dr. Seemayer şi Dr. Izslai, carî au declarat în mod categoric, că nu este esclusă posibilitatea, că craniul dela Blaşiŭ sĕ fie al lui Petöfi. Numita societate a mai cules şi alte date, carî tóte confirmă părerile savanţilor. Între diferitele date se află şi o declaraţie lungă a dómnei I. Ivan, nepóta medicului Reichenberger. În şedinţa de erî, 16 Februarie, a societăţii Petöfi, s'a raportat despre resultatul cercetărilor relativ la craniul lui Petöfi.

Banda négră. Sub acest titlu este cunoscută în Bucurescî o asociaţie de cămătarî jidovî, carî speculéză pe tinerii minorî, dându-le banî împrumut cu procente ne mai audite. In procesul acestei bande s'a constatat Joia trecută, că Jean Avramescu (!) şi Solomon Russu (!) pentru suma de 1000 lei au extorcat tînĕrului Alesandrescu o poliţă în valóre de 60,000 lei.

Avis. În cancelaria subscrisului află numai decât aplicare — pe lângă condiţiunî favorabile — un tînĕr român, candidat de advocat, încât se póte *doctor juris*, cu praxă recerută pentru a puté conduce singur cancelaria. — *Ciacova* (Comit. Timiş) Dr. *Lazar Şimon*, advocat.

Cea mai nouă statistică jidovéscă. Se scrie din Cracovia: Ḑiarul „Czas" publică după un isvor jidovesc cele mai nouĕ date statistice despre numĕrul populaţiei jidovescî în diferitele oraşe. După acéstă statistică în Londra ar fi 96.000 de Jidovî, în Paris 29.000, Berlin 110.000, *Viena* 153.450, Peterscurg 25.400, Moscva 10,400, Constantinopol 56.000, Hamburg 27.760, *Budapesta* 149,600, *Varşovia* 104,700, Bruxella 2600, Amsterdam 66.300, Lyon 4800, Marsilia 9000, München 950, Copenhaga 4300, Lipsca 5160, *Odessa* 143,4000, Breslau 24.600, Dresda 38.700, Praga 8000, Colonia 8400, Rotterdam 12.000, Antverpen 1450, Bordeaux 520, Magdeburg 2300. Düsseldorf 6300, Nürenberg 5100, Triest 5100, Frankfurt 25,000, Kiew 25,000 Hannovera 6000, *Bucurescî* 60.000, Salonic 75,000, Lemberg 40,000, Cracovia 28.000, Posen 10,000, *Iaşî* 55,000.

Procesul dómnei Hornung. In luna Septemvrie produsese mare sensaţie în Braşov dispariţia dómnei Hornung, soţia unui cetăţén bine cunoscut în acest oraş. Acéstă dispariţie a numitei dómne fù ultimul act dintr'o întrégă serie de escrocherii, plastografărî şi falsificărî de acte, prin carî a adus pe bărbatul sĕu la marginea ruinului material. In ḑiua de 15 Februarie s'a judecat acest proces în faţa tribunalului din Braşov. Dómna Hornung născ. Frieda Schmidt a fost condamnată la un an şi opt lunî reclusiune, şi la suspendarea pe cincî anî a drepturilor civile. Din cele 5 lunî de arest preventiv, patru i-se consideră în pedépsa dictată, aşa că condamnata va face numai 1 an şi patru lunî reclusiune. Dómna Hornung e în etate de 36 anî.

Mare cutremur de pămênt. Din *Tiflis*, în Georgia. se telegraféză cu data de 15 Febr. n.: La Schemacha cutremurul de pămênt continuă. Sunt până acum peste *200 de morţî*.

Titlurile funcţionarilor agronomicî. Pentru regularea acestor titlurî (director de domenii, inspector, administrator) conform art. XXVII de lege din anul 1900, ministrul ung. al agriculturei a amânat terminul pentru înaintarea petiţiilor respective până la 1 Maiŭ a. c.

Biografia lui Pichler. Cel mai straşnic „patriot" în parlamentul ungar este d-l Pichler Victor. El a fost acela, care a întrerupt pe deputatul sas Lindner cu strigătul: „Mergeţî înapoi, de unde aţî venit". Étă după ḑiarul „Arbeiterzeitung" câte-va date genealogice despre Pichler: Tatăl deputatului Pichler a imigrat ca copil prin anii 40 ai secolului trecut în Ungaria din Bielitz (Silesia) şi a trecut aicî la creştinism, căcî era Jidov get-beget. Fiiul sĕu, actualul deputat Pichler, înainte cu opt anî era student şi ocupa postul de reporter local la un mic ḑiar. Prin intervenţia unor protectorî, a ajuns secretar la Francisc Kossuth, care a patronat apoi candidatura secretarului sĕu în cercul electoral din Kölesd. Pichler spunea alegĕtorilor sĕi fel de fel de posne. Astfel într'un discurs al sĕu a spus ţĕranilor, că Ludovic Kossuth, când era pe patul de mórte, ar fi ḑis: „Fiiule Pichler, eu mĕ duc, tu însĕ veghiéză asupra patriei". Altă dată spunea, că tatăl sĕu a murit la 1848 în rĕsboiŭ ca maior de honveḑî. (Pichler senior trăesce şi aḑî). Ţĕranii trebue sĕ fi fost slabî matematicienî, când nu le-a trecut prin minte, că n'a putut sĕ móră la 1848 tatăl unui om, care la 1895 nu era decât de 24 anî. Étă cine-i Pichler.

Scirî mĕrunte din România. — Joi diminéţa, Societatea studenţilor în drept, a ţinut şedinţă publică în localul Universităţii, şedinţă în care s'au continuat discuţiunile asupra cestiunei, „décă femeii trebue séu nu sĕ i-se acorde dreptul de a pleda".

— Franzelarul Iosif Deutsch din str. Isvor Nr. 63, a fost arestat de siguranţă, în urma unei adrese a parchetului din Budapesta, prin care se face cunoscut, că numitul franzelar s'a făcut vinovat de bigamie, ér numele lui adevĕrat (?) nu este Deutsch, ci Daroczy.

Cestiunea Cîangăilor.

Am amintit deja despre un memorand al lui Gyurka, înveţător maghiar din Săcele, care pentru salvarea Cîangăilor din aceste comune propune ca panaceă sprijinirea din partea statului a industriei de cânepă, întroducerea unui curs de iérnă pentru zidarî, întroducerea grădinăritului de zarzavaturî şi fructe, precum şi înfiinţarea unei fabricî de scrobélă.

Pentru a caracterisa mai bine motivele, ce l'au îndemnat pe d-l Gyurka, ca sĕ alarmeze lumea cu „miseria Cîangăilor" lăsăm sĕ urmeze aicî câte-va pasage dintr'o critică, pe care o aduce memorandului lui Gyurka un conaţional al sĕu în colónele fóiei maghiare din Braşov:

Sĕ-mî fie permis — ḑice criticianul din „Br. L." — a declara, că Cîangăii n'au nevoie de panacea; căcî chiar décă este sĕrăcie între Cîangăi, cum este în tóte părţile, situaţia lor nu este aşa de desperată, precum nî-o presentă d-l Gyurka şi tovarăşii sĕi în salvare.

Sĕ comparăm satele din nord şi cele din Mureş-Turda, Ciuc, Trei-scaune şi se va convinge, că nu memorandul lui Gyurka are dreptate, ci toastele, ce se pronunţă la banchetele din Săcele şi în carî se ḑice, că situaţia Cîangăilor din Săcele în comparaţie cu miseria ţinuturilor amintite este un adevĕrat paradis.

Insĕ décă este cestiune sĕcuéscă, de ce sĕ nu fie şi o cestiune a Cîangăilor. Décă unul strigă: pier Sĕcuii! de ce n'ar striga altul: pier Cîangăii?

Apoi mai este şi o altă pricină, de ce „pier Cîangăii":

Fiind-că esistă ómenî, carî vréu cu orî-ce preţ sĕ fericéscă pe alţii, se înţelege numai ca sĕ se fericéscă pe sine înşişî. Aceştî ómenî apoi caută cu felinarul pe aşa numiţii nefericiţî şi sunt veselî, décă pot inventa nefericirea cuiva, ca sĕ fie cine-va faţă cu care sĕ-şî încépă în sfîrşit munca lor fericitóre atât de mult aşteptată. Aşa fac talentele imaginare reformatorice, carî simt vocaţiune pentru lucrurî marî, găsesc că totul este rĕu, ce a fost bun până atuncî. căcî décă nu spun, că este rĕu, atuncî n'au ce reforma şi nu ese la ivélă talentul de reformator. Trebue sĕ fie aşa dér totul rĕu, chiar şi aceea, ce este destul de bun, căcî altfel nu se póte esecuta opera reformatorică.

Este uşor de înţeles aşa-dér, că domnii, carî voiajézá în asemenea fericirî şi reforme şî-au aruncat ochii şi asupra Cîangăilor şi s'au apucat de ei sĕ-i fericéscă. Ḑecî de anî au inventat atâtea neajunsurî pe socotéla Cîangăilor, încât Cîangăii înşişî nicî despre a ḑecea parte a acestor miserii nu aveau cunoscinţă.

In acest mod s'a născut „perirea Cîangăilor", „cestiunea cîangăilor", şi nu cum o povestesce Gyurka. Pentru-că ceea-ce d-sa spune despre cultivarea inului şi a cănepei şi despre comerciul de pânză şi pănură, despre emigrarea în România şi despre miseria, ce vine pe acéstă urmă, sunt numai basme, basme de ale doicelor, basme despre carî nu se póte ḑice nicî măcar atâta, că sunt amusante, şi că sunt scrise frumos, aşa că după ce le-ai auḑit, sĕ poţî face cel puţin observarea: „Si non e vero e ben trovato."

Producţiunî şi petrecerî.

Casina română din Beiuş aranjăză un bal la 22 Faur a. c. st. n. „în sala ospătăriei opidane". Preţul de întrare pentru persónă 2 cor., pentru familie după plac.

— *„Reuniunea sodalilor românî din Sibiiu"* învită la producţiunea publică împreunată cu cântărî, declamaţiune şi joc, ce se va aranja cu binevoitorul concurs al d-şórelor Olivia Bardoşi, Elena Cunţanu, şi Eugenia Simonescu, Duminecă la 23 Februarie n. 1902 în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus". Corurile se dirigéză de d-l Candid Popa, învĕţător la şcóla de aplicaţie de pe lângă seminarul „Andreian". O parte a eventualului venit curat este destinată fondului vĕduvelor şi orfanilor meseriaşilor românî. Preţul de întrare: de familie (à 3 persóne) 3 cor. 60 banî, pentru domnî 2 cor. (membrii Reuniunei 1 cor. 60 banî), pentru dame 1 cor. 20 banî. Suprasolvirî benevole se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică. Bilete de întrare — séra la cassă,

Program: 1) Două cântece pentru cor bărbătesc: *a)* „Cântec de séră", de Pfeil. *b)* „Sum soldat", de G. Dima. 2) Trei cântece pentru o voce de alt cu acompaniare pe pian: *a)* „Lină ca nóptea", de C. Bohm, *b)* „Păsărică trecătóre", *c)* „Româncuţa", de G. Şorban. 3) Două cântece pentru cor mixt: *a)* „Ciobanul", de A. Bena. *b)* „Pe la pórtă", de I. Mateiu. 4) Două cântece: *a)* „Dorinţa", terzett pentru trei vocî egale, de *** *b)* „Cântec bănăţănesc", quartet bărbătesc, de I. Mateiu. 5) Două capricii pentru pian: *a)* „Cimpoiul", *b)* „Olteanca", de I. Mureşian. 6) Două cântece pentru cor bărbătesc: *a)* „Până când ţineam cu codrul", *b)* „Cântecul bobocului", de I. Mateiu. 7) Trei cântece pentru o voce de alt cu acompaniare de pian: *a)* „Miedul nopţii", *b)* „Cântecul păstorului", *c)* „Sci tu mândro", de G. Dima, 8) „Haţegana", cor mixt de T. Popovicî. 9) „Marş ostăşesc", cor bărbătesc de N. Popovicî. 10) „Herşcu boccegiu", canţonet comic de V. Alexandri.

ULTIME SCIRI.

Viena, 17 Februarie. Se svonesce, că rectorul seminarului „Pazmaneum" Fischer-Colbrie se va retrage, fiind-că dênsul a fost acela, care prin părintele Abel, duhovnicul archiducelui Francisc Ferdinand, ar fi propus sĕ fie luat contele Zichy ca însoţitor la Petersburg.

Diverse.

O republică de copii In 1887, un tînĕr de 20 anî, George, care avea o fermă la ţéră şi afacerile sale în New-York, întrà în relaţiunî cu ştrengarii de stradă. Pentru vacanţele anului 1890 duse la ferma sa 30 dintr'înşii; în anii următorî o sută cincî-ḑecî cu vre-o cincî-ḑecî de fete. Dér ştrengarii terorisară localitatea şi findcă li-se reproşa, că cerşesc, o fetiţă strigà: „Dér pentru-ce óre suntem aicî?" „Bravo!" urlà adunarea. Ei transportau la ţéră două viciurî din oraşe: vagabondajul şi pauperismul. In 1894 d-l George, în loc de a le da haine gratis, le fixa preţul la cincî ḑile de lucru. Primul, care lucrà, fù batjocurit; dér când îl vĕḑură în costumul sĕu nou, ceilalţî îl imitară. Pentru pedepsirea neorênduelilor, d-l George alese un juriu dintre copii; pedepsele constau în óre de lucru.

Astăḑî colonia e o republică cu numele şi de fapt; copiiî aleg un preşedinte, senatorî. deputaţî, o magistratură, o poliţie, un consiliu de higienă etc. Sufragiul fetelor a fost discutat cu pasiune, votat, desfiinţat, cerut din nou. Ei au un ḑiar, în care-şî povestesc impresiunile, escapadele, greşelile, cu o sinceritate comică. Ei se simt suveranî. Când vr'un reporter de afară blaméză instituţiunea, se apucă de polemică. „Nu d-l George a făcut legea", rĕspundeau într'o ḑi la un atac al lui „Herald", ci „cetăţenii republicei; şi décă legea n'ar fi bună, ei ar desfiinţa-o".

Hotelurile, magazinurile, chiar şcolile sunt tot atâtea întreprinderî private în mânile copiilor: ei tratéză negustoresce. Chiar fondul de ajutor pentru sĕracî a fost desfiinţat. Salariile variază, francî 1.42 pe ḑi pentru un muncitor cu mânile; 1.80 pentru un agent de poliţie; indemnitatea senatorului e de 10 francî pe sĕptĕmână. Republica e o instituţie de reformă. Jumĕtate din cetăţenî, înainte de întrarea lor acolo, fuseseră condamnaţî pentru furturî séu delicte. La sosire ei se laudă cu acésta, dér acéstă bandă de foştî pungaşî e acum o comunitate de negustorî, unde furtul nu póte fi în onóre, deóre-ce fie-care ţine la punga sa.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	112 10
Renta de coróne ung. 4%	96 95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%.	120 30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	190.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	156 25
Renta de argint austr.	101.50
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de aur austr.	121.20
Losurĭ din 1860.	151.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.4[illegible]
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	720.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	693.—
Napoleondorĭ	19 06
Mărcĭ imperiale germane	117.25
London vista	239.75

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 Februarie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40

Nr. 9746—1901.

Publicaţiune ulterióră.

Deóre ce încă mulţĭ dintre solvenţii de dare nu ş'au înaintat cólele de fassiune pentru mĕsurarea dării de cl. III pe anii 1902, 1903 şi 1904; cólele de fasiune pentru darea de cl. IV pe anul 1902 şi a celor pentru darea de interese după capitale şi rente, de aceea prin acésta se provócă toţĭ acei solvenţĭ de dare carĭ nu ş'au înaintat cólele de fasiune sus amintite sĕ şi-le înainteze la subscrisul oficiu de dare orăşenesc până la 13 Februarie a. c. cu atât mai vêrtos, căcĭ la din contră, cólele de fasiune neînaintate, sĕ vor pregăti pe spesele părţilor negligente.

Braşov, 5 Februarie 1902.

(408,2—3) *Oficiul de dare orăşenesc.*

„Călindarul Plugarului"

pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) „**Călindarul Plugarului**" pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urmézĕ partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urmézĕ Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă în ordine alfabetică şi apoi după lună şi ḑi; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţi alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele"; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo" (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina" (baladă de St. O. Iosif; „Raze de primăvară" (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăunţele de grâu" (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar" (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia" (Proverbe de Marion); „Doue hiene" (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Grăscele Ovreului" (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţia naţională"; „Faceţĭ pânză în casă" (ambele de Dr. G. Maior); „Economia": „Ieruatul vitelor". — Urmézĕ diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Un esemplar „Călindarul Plugarului" costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vĕ ḑêtorilor se dă rabat cuvenit.*

„MUREŞIANA" institut de credit şi de economii în Reghin.

CONVOCARE.

Domniĭ acţionarĭ ai institutului de credit şi economiĭ „MUREŞIANA", se învită în sensul §-lui 16 al statutelor la a

XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné **în Reghin la 12 Martie st. n. 1902, la 9 óre a. m** în loçalul institutului.

Obiectele ordineĭ ḑilei sunt:

1. Raportul direcţiunei şi al comitetului de supraveghere.
2. Decidere asupra conturilor şi asupra împărţirii profitului curat.
3. Alegerea a trei membrii în direcţiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare pe anul curent.
5. Ficsarea marcelor de presentă pe anul curent.
6. Eventuale propunerĭ în sensul § lui 27 din statute.
7. Esmiterea a doi acţionarĭ pentru verificarea procesului verbal al adunărei generale.

Domnii actionarĭ, carĭ voesc a participa în persónă orĭ prin plenipotenţiaţĭ, sunt rugaţĭ aşĭ depune la cassa institutului acţiunile şi eventual documenţele de plenipotenţă cel mult până la 11 Martie st. n. la 4 óre d. am.

Reghin, 1 Februarie st. n. 1902. **Direcţiunea.**

Contul Bilanţului.

ACTIVE	Coróne	f.	PASSIVE	Coróne	f.
1. Cassa în numĕrar	4683	01	1. Capital social vechiŭ	170000	—
2. Cambiĭ în portofoliu . cor. 355448.64			2. Versare din emisiunea a V-a	2500	—
3. Obligaţiunĭ cu cavenţĭ . „ 67766 70			3. Fondul de reservă	44999	41
4. Imprumuturĭ hipotecare „ 119737 67	542953	01	4. Fond de pensiunĭ	3781	08
5. Intrerese transitóre	1607	99	5. Fond filantropic	943	01
6. „ la restanţierĭ	7234	70	6. Depunerĭ spre fructificare	220407	45
7. Realităţi	5396	54	7. Reescompt	95798	—
8. Diversi debitorĭ	82	55	8. Interese transitóre	6037	94
			9. Dividende neridicate	344	—
			10. Profitul curat	17146	91
	561957	8[illegible]		561957	80

Reghin, la 31 Decemvrie 1901.

Direcţiunea:

Galaction Şagău m. p., preşedinte; *Patriciu P. Barbu* m. p., dir. esec; *Sever Barbu* m. p., contabil.

Marc Cetăţian m. p., *Dr. Alexandru Ceuşian* m. p., *Dr. Ioan Popescu* m. p., *Petru Ciobotar* m. p.,

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat bilanţul present şi confrontându-l cu registrele institutului ţinute în bună regulă, l'am aflat în consonanţă cu aceleaşĭ şi esact.

Reghin, la 2 Faur 1902.

Georgiu Maior m p., preşedinte. *Michail Grecu* m p., *Alexandru Têrnăvean* m. p.

Contul Profit şi Perdere.

EŞIRĬ:	Coróne	f.	ÎNTRĂRĬ:	Coróne	f.
1. Interese: de reescompt . c. 6260.96			1. Interese: de escompt . cor 26552.58		
de depunerĭ . „ 10467 54			de obligaţiunĭ . „ 5587.31		
transitóre . „ 6037.94	22766	44	„ hipotecă . „ 9181.31		
2. Contribuţiune directă „ 3929.05			„ întârziere . „ 984.94		
10% dare de depunerĭ „ 1035.82	4964	87	la depunerĭ . „ 10335.42		
3. Spese generale: salare . „ 4080.—			„ fondul de reservă „ 2160.10		
Chirie, porto, tipăriturĭ etc. 2367.57	6447	57	„ „ „ pensiunĭ „ 181.08		
4. Tantieme şi remuneraţiune	1864	84	„ „ filantropic „ 43 01		
5. Marce de presenţă	660	—	transitóre . „ 1607 99	56633	74
6. Competinţă după cupóne	44	20	2. Competinţă de scris	2320	50
7. La fondul delegaţiunei băncilor	43	06	3. Spese restituite	3	80
8. Anticipaţii pentru realităţĭ	5240	42	4. Taxă de transcriere	100	—
9. Diverse	138	37	5. „ „ înscriere	136	—
10. Profit curat	17146	91	6. Comisiunĭ	17	36
			7. Diversi	105	28
	59316	68		59316	68

Reghin, la 31 Decemvrie 1901.

Direcţiunea:

Galaction Şagău m. p., preşedinte; *Patriciu P Barbu* m. p., dir. esec.; *Sever Barbu* m. p., contabil

Marc Cetăţian m p., *Dr. Alesandru Ceuşian* m. p., *Dr. Ioan Popescu* m. p., *Petru Ciobotar* m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat contul profit şi perdere present şi confrontându-l cu registrele institutului ţinute în bună regulă, l'am aflat în consonanţă cu aceleaşĭ şi exact.

Reghin, la 2 Februarie 1902

Georgiu Maior m. p. presedinte. *Michail Grecu* m. p., *Alesandru Têrnăvean* m.

Raportul comitetului de supraveghiare.

Onorată adunare generală!

Subscrisul comitet de supraveghiare esaminând atât bilanţul, cât şi contul profit şi perdere al institutului de credit şi de economii „**Mureşiana**" încheiate cu 31 Decemvrie 1901, a aflat tóte poziţiunile în deplină consonanţă cu registrele purtate în tótă regula.

Ne luăm deci voie a vĕ ruga sĕ binevoiţĭ a aproba computurile anuale pro 1901 şi a da direcţiunei şi comitetului de supraveghiere ab-olutoriul pe anul de gestiune espirat.

Cu proiectul direcţiunei în privinţa distribuirei profitului curat suntem de acord.

Reghin, la 2 Faur 1902.

Georgiŭ Maior m. p, preşedinte, *Michail Grecu* m. p., *Alesandru Têrăvean* m. p